

“Selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija” (M56)

I Vispārīgie jautājumi

Selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija ir ārstnieciskas tehnoloģijas, kas balstītas uz gaismas enerģijas un organisma audu mijiedarbību. Lāzerablācijas gadījumā audi, saņemot lāzera enerģiju, tiek iztvaicēti atkarībā no ūdens satura tajos. Selektīvās fototermolīzes pamatā ir pigmenta spēja absorbēt gaismas enerģiju ātrāk par audiem, kuru sastāvā tā nav. Tādējādi lāzera enerģija izraisa pigmentsaturošo audu destrūkciju neskarot pārējos.

Par enerģijas avotiem selektīvajā fototermolīzē bez lāzeriem var tikt izmantotas arī intensīvās pulsētās gaismas (IPL) iekārtas. Šo abu grupu iekārtas strādā ar enerģijām, kas lielākas par 0,5 W un tās ir iekļautas III B un IV lāzerdrošības klasēs. Šīs paaugstinātas bīstamības medicīniskās iekārtas var izraisīt dažādus sarežģījumus - neatgriezeniskus redzes bojājumus, ādas apdegumus, audu, šķidrumu un ziedu aizdegšanos. Var tikt ieelpoti iztvaicētie audi (ieskaitot cilvēka papillomas vīrusu (HPV)) un dūmi. Izdarot operācijas vispārējā anestēzijā iespējama inhalējamo narkozes vielu eksplozija.

II Metodes apraksts

Izmantojot selektīvās fototermolīzes un lāzerablācijas metodi iespējams ārstēt plašu patoloģijas spektru. Visbiežāk to pielieto, lai koriģētu asinsvadu, pigmenta, ādas jaunveidojumu patoloģiju, kā arī veiktu ādas rejuvenāciju, izlīdzinātu rētaudus, izdarītu neasiņojošus griezienus, likvidētu onihomikozi u.c.

Metode tiek realizēta, izmantojot ļoti daudzveidīgu lāzeriekārtu klāstu. Tās atšķiras pēc lāzerā izmantotā gaismas viļņa garuma, impulsa ilguma un enerģijas izstarošanas veida - nepārtraukti, impulsu veidā vai fracionēti.

Atbilstoši vēlamajam ārstnieciskajam mērķim, tiek izvēlēta iekārta, ievadīti parametri un veikta kalibrācija. Ievērojot pacienta un personāla drošības nosacījumus, veic testa apstrādi nelielā apjomā un novērtē rezultātu. Nepieciešamības gadījumā izdara korekciju un veic pilnu apstrādi. Atkārtotas apstrādes veic ar 4-12 nedēļu intervālu.

Relatīvas kontrindikācijas:

- grūtniecība
- epilepsija
- diabēts
- hipertrofiska rētošanās anamnēzē
- sistēmiskas izotretinoīna terapijas laikā
- aktīva ādas infekcija procedūras zonā
- aktīvs iedegums

III Metodes pielietojumam nepieciešamie resursi

Vispārīgie:

- Telpas:
 - Vēlamā platība ne mazāk kā 12-14 m², laba ventilācija
 - Logi ar žalūzijām

- Grīda – mazgājama
- Sienas – gaismu neatstarojošas
- Funkcionāls galds
- Izlietne ar ūdens krānu
- Ugunsdzēsamais aparāts
- Dūmu atsūcējs ablatīvajiem lāzeriem
- Brīdinājuma zīmes par lāzerdrošību
- Konkrētam lāzeram atbilstoši pacienta un personāla acu aizsardzības līdzekļi
- Lāzeriekārtas – ablatīvās un neablatīvās
- Gumijas cimdi sterili un nesterili
- Vates/marles plāksnītes
- Sterili pārsienamaie pārsēji
- Spirta salvetītes
- Marķēšanas zīmulis
- Ādas dezinfekcijas līdzekļi

Anestēzija:

Virsmas un infiltrācijas anestēzijas līdzekļi
 Iekārtas aukstuma anestēzijai (atkarībā no lāzera)
 Šļirces, adatas lokālās vai vadu anestēzijas veikšanai

Neatliekamās palīdzības komplekts:

Epinefrīna hidrochlorīds – 30mg, šķ.inj. (Sol.Adrenalini 0.1%-1ml/amp)
 Ringera šķīdums, šķīdums difūzijām
 Nātrija Hlorīds 0.9%, šķīdums difūzijām šķīdums
 Eufelīns 2.4%
 Salbutamols ampulās un inhalācijai
 Kortikosteroīdi ampulās
 Antihistamīnvielas
 Amiodarone (Sol.Cordarone 150 mg/3ml)
 Atropīna sulfāts – 1mg/ml, šķ.inj.(0,1%-1ml/amp.)
 Magnija sulfāts šķ.injekcijām 9250mg/ml
 Lidokaīna hidrochlorīds 20 mg,šķ.inj.

Aukstuma pakas
 Venozais žņaugis
 Pulsa oksimētrs
 Intravenozu injekciju komplekts
 Preparāti anafilātiskā šoka ārstēšanai

Dokumentācija:

1. Ambulatorā pacienta karte, procedūras protokols
2. Parakstīta informētā piekrišana
3. Fotodokumentācija (vēlams)

IV Prasības personālam

Selektīvo fototermolīzi un ablatīvo lāzerķirurģiju veic ārstniecības persona: sertificēts ārsts, kas ir apguvis selektīvās fototermolīzes un lāzerablācijas metodes un saņēmis metodes sertifikātu.

Sertificēties metodē “Selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija” var visu specialitāšu ārsti ar pamatspecialitātes sertifikātu.

V Pēcdiploma apmācība metodes sertifikāta iegūšanai

Apmācības programmas ilgums ir 31 akadēmiskā stunda. Apmācības programmā iekļautas šādas tēmas:

Lāzeri un biooptika medicīnā	8 stundas
Lāzera darbības principi, galvenie lāzeru tipi, audu optikas pamati, lāzera un audu mijiedarbība, medicīniskās lāzersitēmas. Lāzeru un UV drošība	8 stundas
Medicīnisko lāzeru pielietojuma klīniskie aspekti	23 stundas
Asinsvadu patoloģiju ārstēšana ar praktiskām iemaņām. Teleangiektāzijas, hemangiomas, ugunszīme (PWS), retikulāro vēnu transkutāna un endolumināla korekcija	6 stundas
Pigmenta patoloģijas diagnostika un ārstēšana. Lentigo, pigmenta nēvusi. Melanoma. Ādas labdabīgi veidojumi. Ādas onkoloģiskā patoloģija.	6 stundas
Lāzerepilācija	2 stundas
Dispigmentācija. Tetovējumi	2 stundas
Ādas neablatīvā un ablatīvā rejuvenācija	5 stundas
Rētu korekcija	2 stundas

Praktiskās iemaņas

Tiek apgūtas sertificēta specialista uzraudzībā, 50 veiktās manipulācijas.

VI Metodes sertifikāta iegūšana

6.1. Sertifikācija notiek atbilstoši 2012.gada 18.decembra MK noteikumiem Nr.943 (turpmāk – MK noteikumi Nr. 943) un to veic– Latvijas Ārstu biedrība.

6.2. Tikai un vienīgi Latvijas Ārstu biedrībai un tās izveidotajai struktūrvienībai – Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padome ir tiesības veikt ārstu un zobārstu sertifikāciju/resertifikāciju, tai skaitā, arī metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija. Līdz ar to nevienai citai juridiskai vai fiziskai personai nav tiesību izsniegt/anulēt/apturēt sertifikātus metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija.

6.3. Nodrošinot sertifikācijas procesu, Latvijas Ārstu biedrības izveidotā struktūrvienība – Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padome, sadarbojas ar profesionālo organizāciju - Latvijas Estētiskās medicīnas asociāciju (turpmāk tekstā - LEMA), kas savā biedru sapulcē MK noteikumos Nr. 943 noteiktajā kārtībā ievēlē kandidātus darbībai sertifikācijas komisijā. Pēc Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomes lēmuma par šo kandidātu apstiprināšanu, Latvijas Ārstu biedrības apstiprinātā metodes selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija sertifikācijas komisija:

- a) izstrādā metodes sertifikācijas eksāmena programmas saturu;
- b) izstrādā ārstniecības personu profesionālās darbības pārskatu vērtēšanas kritērijus;
- c) pieņem un izvērtē ārstniecības personu iesniegumus par sertifikāciju/resertifikāciju un tiem MK noteikumos Nr. 943 noteiktajā kārtībā pievienotos pielikumus;
- d) atļauj ārstniecības personai kārtot sertifikācijas eksāmenu vai sniedz sertifikācijas padomei priekšlikumu par atteikumu piešķirt sertifikātu sakarā ar to, ka sertificējamā ārstniecības persona netiek pielaista pie sertifikācijas eksāmena kārtošanas;
- e) pēc ārstniecības personas pieprasījuma informē par sertifikācijas un resertifikācijas prasībām un sertifikācijas eksāmena programmas saturu;
- f) nosaka sertifikācijas eksāmena un resertifikācijas veikšanas laiku un vietu, kā arī informē ārstniecības personu par sertifikācijas eksāmena vērtēšanas sistēmu un sertifikācijas eksāmena komisijas personālsastāvu;
- g) organizē un tehniski nodrošina sertifikācijas eksāmenu un resertifikāciju un nepieciešamo dokumentu apriti;
- h) eksaminē ārstniecības personu;
- i) sniedz Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomei priekšlikumu par sertifikāta piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt sertifikātu;
- j) sniedz Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomei priekšlikumu par ārstniecības personas resertifikāciju vai par atteikumu resertificēt ārstniecības personu.

6.4. Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padome:

- a) apstiprina metodes selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija sertifikācijas komisiju;
- b) apstiprina metodes selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija sertifikācijas eksāmenu programmu saturu
- c) apstiprina Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas komisijas metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija, izstrādātos ārstniecības personu profesionālās darbības pārskatu vērtēšanas kritērijus;
- d) pamatojoties uz sertifikācijas komisijas priekšlikumu par atteikumu piešķirt sertifikātu sakarā ar to, ka sertificējamā ārstniecības persona netiek pielaista pie sertifikācijas eksāmena kārtošanas, pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt sertifikātu vai atļauj sertificējamai ārstniecības personai kārtot sertifikācijas eksāmenu;
- e) pamatojoties uz sertifikācijas komisijas priekšlikumu, pieņem lēmumu par sertifikāta piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt sertifikātu, kā arī par resertifikāciju vai par atteikumu veikt resertifikāciju;
- f) pieņem lēmumu par izsniegto ārstniecības personu sertifikātu darbības apturēšanu vai izsniegto sertifikātu anulēšanu;
- g) koordinē, kontrolē un uzrauga Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas komisijas metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija darbu.

VII Sertifikācijas/resertifikācijas dokumentu iesniegšanas kārtība

Ārstniecības personai, kas vēlas kārtot sertifikācijas eksāmenu metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija, jāiesniedz Latvijas Ārstu biedrībā vai tās izveidotajā sertifikācijas komisijā metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija iesniegumu, kuram jāpievieno šādus dokumentus:

- sertifikācijas lapu (MK noteikumu Nr. 943 2.pielikums), kurā aizpildīta I un II daļa;

- profesionālās darbības pārskatu metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija, kurā atspoguļots veiktā darba apjoms, intensitāte un kvalitāte apmācības periodā un kuru apstiprinājis darba devējs vai ārstniecības persona, kuras vadībā vai uzraudzībā strādājusi sertificējamā ārstniecības persona;
- izglītības dokumenta kopiju par iegūto medicīnisko izglītību;
- izglītības dokumenta kopiju par iegūto pamatspecialitāti, apakšspecialitāti vai papildspecialitāti;
- dokumenta kopiju, kas apliecina valsts valodas prasmi (ja to nosaka Valsts valodas likuma prasības);
- izglītības dokumenta kopiju par tālākizglītības programmas apguvi metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija;
- maksājumu apliecināšana dokumenta kopiju par sertifikācijas procesa apmaksu normatīvajos aktos par ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu profesionālo zināšanu pārbaudes, sertifikāta noformēšanas, reģistrēšanas un tā dublikāta izgatavošanas maksas pakalpojumu cenrādi noteiktajā apmērā.

Ārstniecības personai, kas vēlas resertificēties metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija, ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms sertifikāta derīguma termiņa beigām jāiesniedz Latvijas Ārstu biedrībā vai tās izveidotajā sertifikācijas komisijā metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija iesniegumu, kuram jāpievieno šādus dokumentus:

- resertifikācijas lapu (MK noteikumu Nr. 943 3.pielikums), kurā aizpildīta I un II daļa;
- ārstniecības iestādes vadītāja apstiprinātu profesionālās darbības pārskatu metodē selektīvā fototermolīze un ablatīvā lāzerķirurģija, kurā atspoguļots sertifikāta derīguma termiņa laikā veiktā darba apjoms, intensitāte un kvalitāte (informāciju sniedz par visām ārstniecības iestādēm, kurās sertifikāta derīguma termiņa laikā resertificējamā ārstniecības persona strādā vai ir strādājusi)
- maksājumu apliecināšana dokumenta kopiju par resertifikācijas procesa apmaksu normatīvajos aktos par ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu profesionālo zināšanu pārbaudes, sertifikāta noformēšanas, reģistrēšanas un tā dublikāta izgatavošanas maksas pakalpojumu cenrādi noteiktajā apmērā.

VIII Sertifikācijas eksāmena norise, priekšlikuma par sertifikāta piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt sertifikātu iesniegšana Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomei, sertifikāta piešķiršana.

- Sertifikācijas eksāmens notiek valsts valodā divās daļās saskaņā ar sertifikācijas eksāmena programmā ietvertajām tēmām:
- pirmā daļa – teorētisko zināšanu pārbaude atbilstoši sertifikācijas eksāmena programmai. Sertifikācijas eksāmena pirmā daļa ir nokārtota, ja sertificējamā ārstniecības persona ir pareizi atbildējusi vismaz uz 75 % jautājumu.

- otrā daļa – praktisko iemaņu pārbaude. Sertifikācijas eksāmena otrā daļa ir nokārtota, ja sertificējamā ārstniecības persona pārvalda uzdoto atbilstoši ārstniecības personas kompetences jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām.
- Sertifikācijas komisija protokolē sertifikācijas eksāmena gaitu. Protokolā norāda sertifikācijas eksāmena norises vietu, laiku, sertifikācijas komisijas sastāvu un sagatavotos priekšlikumus, kā arī sertificējamās ārstniecības personas vārdu un uzvārdu. Protokolu paraksta komisijas priekšsēdētājs vai viņa vietnieks (priekšsēdētāja prombūtnes laikā) un komisijas sekretārs.
- Sertifikācijas komisija pēc sertifikācijas eksāmena pirmās un otrās daļas izpildes piecu darbdienu laikā izvērtē sertifikācijas eksāmena rezultātus un sagatavo priekšlikumu par sertifikāta piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt sertifikātu.
- Sertifikācijas komisija piecu darbdienu laikā pēc sertifikācijas eksāmena norises dienas sertifikācijas eksāmena protokolu un sertifikācijas lapu (MK noteikumu Nr. 943 2.pielikums) nodod Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomei. Sertifikācijas padome septiņu darbdienu laikā pēc sertifikācijas komisijas priekšlikuma saņemšanas pieņem lēmumu par sertifikāta piešķiršanu sertificējamai ārstniecības personai vai par atteikumu piešķirt sertifikātu.
- Lēmumu sertifikācijas padome sertificējamai ārstniecības personai paziņo Paziņošanas likumā noteiktajā kārtībā.
- Sertificējamā ārstniecības persona, kura nav nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu, atkārtoti to var kārtot ne agrāk kā gadu pēc lēmuma par sertifikāta piešķiršanas atteikumu.

IX Metodes sertifikāta anulēšana

Sertifikātu anulē Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padome. Pieņemot lēmumu par izsniegtā sertifikāta anulēšanu, sertifikācijas padome nosaka termiņu, uz kādu tas tiek anulēts. Ārstniecības persona, kurai ir anulēts sertifikāts, sertifikācijas eksāmenu var kārtot pēc Latvijas Ārstu biedrības sertifikācijas padomes noteiktā anulēšanas termiņa beigām.

Lēmumu par izsniegtā sertifikāta darbības apturēšanu vai tā anulēšanu sertifikācijas padome Paziņošanas likumā noteiktajā kārtībā paziņo ārstniecības personai.

Sertifikācijas padomes lēmumu par sertifikāta piešķiršanu, par atteikumu piešķirt sertifikātu, par ārstniecības personas resertifikāciju vai par atteikumu veikt resertifikāciju, par izsniegtā sertifikāta darbības apturēšanu vai tā anulēšanu var apstrīdēt Veselības ministrijā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.